СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 25. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 1. лютого, 1928. VOL. XXXVI. No. 25. Jersey City, N. J., Wednesday, February 1, 1928. THREE CENTS.

СЕНАТОР КРИТИКУЄ СЕКРЕТАРЯ СКАРБУ ЗА БАЙДУЖНІСТЬ ДО ПРОГИБІЦІЇ

МЕЛОН МАВ КОЛИСЬ МАТИ ГРУБІ МІЛІОНИ В ГОРІВЦІ.

ВАШИНГТОН, 30. січня. — Сенатор Нілі, демократ з Верджінії, виступив з острою критикою проти секретаря скарбу Мелона за виконування прогибіції. Сенатор закидав Мелонови, що він відноситься до прогибіції апатично, і що через се він веде виконування прогибіції недбало.

Як пояснення до сеї байдужности сенатор говорив, що Мелон мав вложені в горівці й пиві „невисказані міліони".

Сенатор закликав сенатора Бору, щоби він теж взявся за розслід прогибіції, але Бора не дав ніякої відповіди.

ЗНОВА СТРАХ ЗА СУБМАРИНУ.

ЧЕРЕЗ ДВА ДНІ ШУКАЛИ ЗІ СТРАХОМ СУБМАРИНИ „ЕС-ТРІ".

ВАШИНГТОН, 30. січня. — Від суботи ходила по Америці чутка, що знова пропала субмарина. Сим разом ходило о „Ес-Трі", котра мала 41 людей залоги.

По двох днях субмарина найшлася. Віцеадмірал Бромбі доніс, що вона пливе о власних силах з фльотою на Кубу.

Субмарина тільки відбилася від фльоти підчас бурі.

УРЯД РОЗСЛІДЖУЄ ПРОДАЖУ СОВЕТСЬКИХ БОНДІВ.

СПОДІЮТЬСЯ ЗАБОРОНИ ПРОДАЖІ.

ВАШИНГТОН, 30. січня. — Заходи большевицького уряду продати в Америці бонди російських зелізниць на 30 міліонів долярів, себто затягнути позичку на сю суму, готові скоро стрінутися з протестом американського уряду, який уже взявся за розслід сеї справи.

Проти позички протестує між иншими Нешенел Сивик Федерейшен.

Урядники федерального уряду вже допитували директора банку Чейз в Ню Йорку, котрий переводить сю трансакцію.

УБИЙНИК ЛІКАРЯ БУДЕ ЩЕ РАЗ СТАВАТИ НА СУД.

НЮ ЙОРК, 30. січня. — Стейтовий уряд поробив уже заходи до нового суду над італійським імігрантом Френкіском Карусо, котрий свого часу вбив д-ра Пендолю, закидуючи йому спричинення смерти його сина.

Карусо, як відомо, вже раз судили. Він був засуджений на смерть, але висший суд скасував розправу. Адвокати Каруса хочуть не допустити до розправи та просять суд, щоби він приняв признання Каруса до вбийства низшого степеня.

РОСІЙСЬКА ВИСТАВА В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, 30. січня. — Учора отворено тут російську виставу ручних робіт, театру, науки й промислу в совєтськім союзі. Вистава має приміщення в кількох кімнатах при 119 Вест 57. вулиця. Вистава потреває до 15. лютого.

Вечером впорядчики вистави дають відчити про ріжні сторони життя під совєтами. Першого вечера говорив американський кореспондент і автор Алберт Ріс Вилємс. Він говорив, що від революції московський мужик став почувати себе паном держави; гостинність і спів, за які будемо хвалили в світі російського мужика, мали загинути підчас революції, але тепер уже наново віджевають.

Вистава має наскрізь московський характер. Україну трактується зі становища російського імперіялізму тільки як російську провінцію.

ПРОПАВ ПАСТОР І — ДІВЧИНА.

ПАТЕРСОН, Н. Дж., 30. січня. — Звідси пропав від минувшого четверга відомий протестантський проповідник Лутер Говиз, 45-літний заступник пастора першої баптиської церкви сього міста. З ним разом пропала панна Катерина Де Брюле, 20-літна дочка робітника одної місцевої шовкової.

Жена проповідника лишилася без цента при душі, бо її муж, вибираючи з дому, вибрав з банку всі гроші, що були зложені на них обох. Вона внесла до суду скаргу на мужа та поїхала до родичів до Бостону.

ОБКИДАЛИ ЯЙЦЯМИ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО СВЯЩЕНИКА.

ВИЛМИНГТОН, Дел., 22. січня. — Коли о. Василь Маньоський появився нині перед замкненими дверми греко-католицької церкви св. Николая, на нього посипався град яєць.

З о. Маньоським було двох полісменів та двох прихильників. Вони мали зі собою приказ епископа Богачевського, який приказував вірним церкви покинути о. Л. Біляського, як суспендованого, та приняти о. Маньоського. Як кажуть американські газети, громада протестувала проти накидування їй римо-католицьких обрядів. Справа вже навіть оперлася в суді; міський суд станув за епископом, але громада подала справу в висший суд.

ХЛОПЕЦЬ АРЕШТОВАНИЙ ЗА ДОМАГАННЯ ОКУПУ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, 29. січня. — В протягу восьмох днів арештовано тут вже третього хлопця за домагання окупу й грозьбу пірвання дитини.

Йосиф Мек Інтайр, 14-літний хлопець, коли його арештовано, признався, що то він написав листи, у яких домагався окупу і грозив пірванням або убиттям дітей.

Поліція умістила гроші в призначенім місці й зробила засідку на того, хто по них прийде. В той спосіб зловила вона Мек Інтайра. Він признався, що писав листи до потребника Момігена й домагався $500, бо в противнім случаю одна з дочок потребника буде вбитою.

ДУХОВНИК КАНДИДАТОМ НА ПРЕЗИДЕНТА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

АНЕПОЛИС, Мериленд. — Проповідник Алонзо Ф. Воркмен, з Джоплиц, Мо., оголосив свою кандидатуру як демократичний кандидат на президента Злучених Держав.

У листі до державного секретаря Вайнбергера просить його Воркмен, щоби помістив його кандидатуру на бальоті при вступнім голосованню на президента, що відбудеться в маю. Вайнбергер відповів йому залучаючи приписник з приписами, відносно кандидовання на президента. При тім згадав державний секретар і те, що Воркмен забув залучити кавцію у висоті 270 долярів, яку складають усі кандидати.

ОСТРА ЗИМА В ОНТЕРІО.

ТОРОНТО. — З днем 20. січня розпочалася в Онтеріо остра зима. У північній частині провінції температура обнизилася від 10 до 26 степенів нижче зера.

У Західній Канаді треває далі гарна й тепла погода. Прим. в середу 11. січня падав тут рясний дощ від 8-ої до 12-ої години в ночі. Опісля через два дні (14—15) було трохи зимніще, а від 16-го потеплію знова.

„ЩО Я БАЧИВ У МОСКВІ".

Французький соціяліст Анрі Беро у книжці „Що я бачив у Москві" подає таку статистику вбитих большевицькою чрезвичайкою: духовників 1,247, офіцирів 54,000, поліцаїв 70,000, інтелігенції 388,000, робітників 193,000, селян 815,000. Робітничо-селянська република совєтів, що нібито створена для робітників і селян, найбільше їх убила.

ЗАБАЛЬЗАМОВАНИЙ КАРУЗО.

На неапольітанському цвинтарі в мармуровій і гранітній гробниці у виді дому спочиває славнозвісний співак Енріко Карузо, що помер тому шість літ рокy. Здається, спить спокійно. Лице не змінилося, руки лежать спокійно по обох боках тіла, а одяг також зовсім незміщений. Карузове тіло то чудо новітнього бальзамування.

ПЕРЕМІНА ЧОРНОЇ КРАСКИ В БІЛУ.

МЕЛБОРН, Австралія, 28. січня. — Зроблено тут новий винахід, який викличе переворот у красковім промислі. Часопис „Геральд" пише, що свого винаходу доконав Дж. Ф. Ллойд, з Мелборн, який працював над ним понад 15 літ.

Часопис подає дальше, що Ллойд є в стані переміняти краску матерій з одної на другу через занурення даної матерії в плині, якого виріб тримає він поки-що в тайні. Навіть на чорно акрашені матерії може він переміняти в ясно білі, без найменшої шкоди для найделікатнішої матерії.

ТОРГОВЛЯ УКРАЇНИ З НІМЕЧЧИНОЮ.

Н. С. Попов, представник УСРР при торговельному представництві СРСР у Німеччині мав розмову з представниками преси в справі торговлі Німеччини з Україною. „Німецький ринок, — сказав Попов, — є для України надзвичайно важливим, про що свідчать такі цифри: 1925—26 року до Німеччини вивезено було з України 40% всього українського вивозу та привезено було з Німеччини до України 23. проц. усього німецького вивозу до СРСР. По багатьох важливих товарах вивозу, Україна має майже монопольне становище в радянському торговельному представництві в Німеччині. Так, наприклад, марганцеву та залізну руду Німеччині продає лише Україна, в продажу радянським торговельним представництвом праядивного волокна Україна посідає 65 проц., дубового лісу — 35 проц., яєць та птахів — біля 90 проц. Укрдержторг за 1926—27 р. довів свій обіг по експорту в Німеччину до 3 міл. Останнім часом поруч Укрдержторгу продукцію свою збували в Німеччині також і инші наші організації, наприклад, Південноруд-трест 1925—26 р. реалізував у Німеччині своєї продукції на 9,732,000 карб.

Що до привозу на Україну з Німеччини, то тут так само Україна посідає значне місце в загальному привозі СРСР з Німеччини. Минулого року питома вага України в привозі через наше торговельне представництво в Німеччині становила 20 проц. Укрдержторг за минулий рік розмістив у Німеччині замовлень на суму понад 11 міл. карб. З них до 1 жовтня м. р. реалізовано за 8 міл. карб. замовлень. Решту буде реалізовано в найближчому часі. Більшість замовлень розміщено на досить сприятливих умовах щодо цін та кредиту.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС.

Дня 24 січня ц. р. розпочалася перед судом присяглих у Львові розправа проти 17 Українців, обвинувачених у державній зраді, шпигуністві, а двох із них Атаманчука й Вербицького у вбивстві куратора Собінського. Розправа потреває 4 тижні й буде явна. До розправи вже вильосовано суддів присяжних.

НОВЕ АРЕШТУВАННЯ БУКШОВАНОГО.

На домагання чортківського суду арештовано у Львові в середу 3 січня ц. р. бувшого старшину УСС Осипа Букшованого й під сильною ескортою відвезено до Чорткова. Арештування — як пишуть польські часописи — має стояти в звязку з викриттям у Чорткові шпіонської організації. Разом з ним арештовано студ. медицини Петшиковського, у батька якого мешкав Букшований.

Букшований, як відомо, вернув перед півтора роком з Радянської України й після 8 місячної слідчої тюрми вийшов на волю, бо львівський суд не знайшов за ним ніякої вини.

ПРИСКОРЕННЯ РОЗВИТКУ ТЮТЮННИЦТВА НА УКРАЇНІ.

Сільський Господар намітив збільшити площу засівів тютюну-махорки в 1928 році на 1,200—1,500 десятин. Щоб виконати це завдання, в другому квартал 1927—28 р. видавати-меться кооперативну доплату та боніфікацію за тютюн зниженої проти стандарту вохкости а також установиться підвищені ціни за врожай тютюну 1928 р.

Предбачається також вжити низку агрикультурних заходів, щоб стимулювати розвиток тютюнництва на Україні. Для популяризації серед населення знання в галузі техніки тютюнництва організовується при товариствах, читальнях і т. д. коротко термінові курси, лекції, розмови, доклади й т. и., закладається в селянських господарствах низку показових та показово-досвідних плянтацій, організується екскурсії селян під керовництвом агрономічного персоналу на Лохвицьку та Переволочанську стації, намічається проведення низки конкурсів на кращого плянтатора.

Разом з тим намічається широко поставити постачання чистосортного насіння з дослідних стацій, що видаватиметься за 50% собівартости (по 2 карб. за 1 кл.). Де бракує стиглої розсади, намічено організувати виронщування парникової розсади на кошти кооперації. При с.-г. товариствах організується прокатні пункти, звідкіля відпускатиметься потрібні сільсько-господарські машини та знаряддя плянтаторам за 50% їх вартости.

НОВІ ДОДАТКИ ДО ПОДАТКІВ.

В дневнику законів оголошено декрет президента Польщі, котрим продовжується до 31 березня 1929 року правосильність нових додатків до податків безпосередніх, до оплат стемплевих, до податку спадкового й від даровизни. Цей надзвичайний новий додаток виносить 10%.

Як бачимо — додатки ці відносяться виключно до податків розложених на широкі маси, які і без того вгинаються під тягаром польських даних.

НІМЕЧЧИНА ВДОВОЛЕНА АРБІТРАЦІЙНИМ ДОГОВОРОМ З ЛИТВОЮ

ПОЛЬСЬКИЙ ЧАСОПИС ПИШЕ, ЩО НІМЕЧЧИНА ПІДБУНТОВУЄ ЛИТВУ ПРОТИ ПОЛЬЩІ.

БЕРЛІН, 30. січня. — Німецьке правительство, як показується, є вповні вдоволене з заключеного з Литвою арбітраційного договору.

Відповідно до сього договору Німеччина й Литва годяться піддати всі політичні непорозуміння під рішення Арбітраційного Суду в Гадзі. У договорі говориться теж про признані взаємини між обома краями та висказується бажання жити в згоді. Рівночасно з арбітраційним договором полагоджено ще кілька технічних справ, як справу риболовства, урегулювання границь і водних доріг. Рівнож прийшло вже без сумніву до порозуміння, що до головних начерків торговельного договору.

Орган Пілсудського Глос Правди пише, що німецьке правительство підбунтовує Вальдемараса до його непримиримого становища відносно Польщі й що через те польсько-литовське порозуміння станеться ще більше неможливим до здійснення.

СМЕРТЬ ИРЛА ГЕЙГА, Б. КОМАНДАНТА БРИТІЙСЬКИХ ВІЙСЬК У ФРАНЦІЇ.

БУВ ОДНИМ З НАЙСПОСІБНІЩИХ СТРАТЕГІКІВ ВІД ЧАСІВ ВЕЛИНГТОНА.

ЛОНДОН, 30. січня. — Умер тут наглою смертю фельдмаршалок Ирл Гейг, бувший командант британських військ в часі Світової Війни в Франції. Уважано його за найспосібнішого стратегіка від часів Велингтона. Покійний Гейг числив 66 літ і умер в домі свого шваґра в Лондоні, куди приїхав радитися лікарів, бо чувся недужий. Смерть постигла його в хвилі, коли клався до ліжка.

Похорони його відбудуться, як догадуються, в катедрі св. Павла в Лондоні, де лежать похоронені тіла Велингтона, Робертса, Колингвуда і Сер Генрика Вилсона. В похоронах возьмуть участь бельгійський король Алберт і маршалок Фош з Франції.

Гейг був головнокомандуючим британськими військами в 1915 р. аж до кінця війни. Був він що до ранги другим по маршалкови Фошови між алиянтськими генералами.

ВІЧЕ В СПРАВІ АНЕКСІЇ БЕСАРАБІЇ РУМУНАМИ.

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ НІКОЛИ НЕ ЗРЕЧЕТЬСЯ БЕСАРАБІЇ.

МОСКВА, 30. січня. — Відбулося тут масове протестаційне віче з нагоди 10-літньої річниці анексії Бесарабії Румунією. На вічу принято резолюцію, в якій заявляється, що Радянський Союз ніколи й під ніякою умовою не зго́диться на анексію Бесарабії та буде боротися проти сього всіми можливими средствами. Часопис „Правда" піддає гадку домагатися всенародного голосовання в справі приналежности Бесарабії.

ШТРЕЗЕМАН ВИСТУПАЄ ПРОТИ ОКУПАЦІЇ НАДРЕНІЇ.

ФРАНЦІЯ МУСИТЬ ОПОРОЖНИТИ НІМЕЦЬКУ ТЕРИТОРІЮ, БО ИНАКШЕ СВІТ ВИСМІЄ ДОГОВОРИ В ЛЬОКАРНО.

БЕРЛІН, 30. січня. — Німецький міністер заграничних справ Штреземан, промовляючи перед німецьким парляментом (райхстагом) заявив, що Франція мусить опорожнити Надренію, бо инакше цілий світ буде уважати договори в Льокарно за нісенітницю й буде посміхатися з них.

Він сказав дальше, що на підставі договорів в Льокарно мало прийти до взаїмного замирення. Машиновї крісі й гармати мали теж піти в забуття. Тимчасом в Надренії справа мається як-раз противно. Франція держить тут озброєну армію проти держави, з якою засідає у Лідзі Націй і з якою має співділати в справі світового замирення. Через те саме Німеччина домагається безпроволочного опорожнення Надренії.

ЗАСЛАННЯ ТРОЦЬКОГО ПРИЧИНОЮ СТРАТИ МАНДАТУ НІМЕЦЬКИМИ КОМУНІСТАМИ.

ГОЛОСУВАННЯМ НА СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТІВ РОБІТНИКИ ЗАПРОТЕСТУВАЛИ ПРОТИ ПОЛІТИКИ СТАЛІНА.

БЕРЛІН, 30. січня. — Заслання Троцького на Сибір показалося дуже шкідливе для німецьких комуністів у князівстві Мекленбург-Штреліц. Відбувалися там саме соймові вибори, при яких комуністи стратили один з трох мандатів, які посідали в попереднім соймі. Тим голосуванням зазначили мекленбург-штреліцькі робітники своє невдоволення з заслання Троцького й инших провідників опозиції й замісць на комуністів голосували на соціял-демократів. В той спосіб здобули собі соціял-демократи у тім князівстві 13 мандатів, замісць 12, які мали в попереднім соймі.

Успіх лівих партій при виборах у Мекленбург-Штреліц тим замітніший, що є се край з переважні́ї більшости рільничий і одна з головних твердинь націоналістів.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Загряницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРАВО УГНЕТЕНОГО НАРОДА ДО РЕВОЛЮЦІЇ.

У місті Гавані, столиці Куби, відбуваеться так званий Пан-Американський Конґрес, котрий має на ціли вирівнювати взаїмні непорозуміння між американськими державами. Сей конґрес слідить уважно Европа, котра має подібну орґанізацію в женевській Лізі Народів. Слідять його наради тим більше цікаво американські держави, бо кожда нарада нарушує живо їх інтереси.

Підчас суботнішнього засідання, приміром, говорено про незвичайно пекуче питання революцій та повстань у ріжних американських державах. Як відомо, в деяких державах латинської Америки революції стали щоденною появою. Уряди в таких державах дуже часто походять з революції, і як такі все живуть у страху, що друга революція змете їх зі землі, як вони змели своїх попередників. Звідси й стремління сих урядів забезпечити на будуче своє існування.

Нагодою для сього послужила дебата над обовязками американських держав на случай, якби в котрій з них вибухла така революція. Відповідний комітет Пан-Американської Юнії предложив, щоби Юнія приняла в свій статут, щоби ніяка держава не важилася помагати революціонерам та повстанцям другої. Сю постанову принято; отже уряд одної держави не повиненби давати нікому збиратися на революції в другу державу, ні сушею, ні морем.

Декотрим державам сього було за мало. Три американські держави, а саме Мексико, Нікараґва й Венесуеля, хотіли, щоби виступ проти революціонерів заострити далі; пропоновано, щоби кожда американська держава була зобовязана наложити бойкот на порт чужої держави, захоплений революціонерами. Сі держави виходили зі заложення, що революціонери се вороги публичного порядку й тому проти них повинні виступати всі держави солідарно.

Хто читав часті напади на консервативність сього Конґресу, той мігби був легко сподіватися, що Конґрес прийме сей проект та ще й приплесне йому.

Та тут встають делеґати Куби й Арґентини та звертають увагу Конґресови, що кождий народ має право бунтуватися проти своїх правителів, коли він уважає себе угнетеним. Кождий народ має право революції. Кожда держава в Америці повстала з революції проти своїх правителів. Через те не лицює сим державам забороняти другим те, що вони сами робили. Кождий уряд най бороняться по змозі своїх сил проти тих, що хочуть його повалити, але другі повинні держати руки проч від сеї боротьби між урядом а своїм народом.

УКРАЇНЦІ НА ПІВНІЧНІМ КАВКАЗІ

Як дбає совітський уряд про культурні і національні потреби 8 міліонів Українців. — Один український часопис для 8 міліонів Українців.

Щоби знищити ознаки кубанської козацької держави та инших, що були повстали в часи боротьби з большевиками, ті послідні утворили з ріжнородних народів та територій одну Північно-Кавказську Область з центром у м. Ростові на Дону. Ця область обіймає такі землі: Донщину, Кубанщину, Ставропольщину, Чорноморщину, а до недавного часу належали сюди ще Керченська та Таганрозька округи.

Утворивши таку штучну область, большевики досягли тим те, що українське населення в ній знайшлося в меншости, хоч і посідає густою масою такі землі, як Кубащина, Чорноморщина та Ставропільщина. Тепер же донські козаки разом з кубанськими Москалями, лінійними козаками, та иншими неукраїнськими народностями творять пануючу „російську" більшість.

По даних останнього большевицького перепису населення, на Північному Кавказі нараховано 3,106,852 душ українського населення. Але ці дані мусимо вважати за дуже зменьшені, бо були навіть скарги українського населення Кубанщини та Чорноморщини, що переписчики, не зважаючи на їх протести, записували Українців „рускімі". Тому треба виправити ці дані на основі старих статистичних відомостей про „малорускоє" населення, а тоді буде там Українців більше трох і пів міліона душ. Отже на вісім міліонів всього населення Области Північного Кавказу Українців припадає фактично 46—47%. Такий самий процент складають „русскі", або навіть трохи меньший, коли брати на увагу, що більшість Вірмен, яких є досить на Донщині (місто Нахічеван) та на Кубані завжди називають себе „русскімі". Теж треба сказати і про Жидів, які після революції охоче оселюються по містах Північного Кавказу, куди їх раніше не пускала царська влада по закону про „черту оседлості".

Коли порівняємо кількість українського населення з кількістю українських шкіл, то побачимо, що для нашого населення заведені переважно московські школи. В минулім учебнім році на Кубані та Чорноморщині було біля 230 шкіл, але навчання українською мовою провадилося лише в школах першого ступня. Тому, коли учень переходить до другого ступня, то мусить переучуватися читати та писати по московськи. Коли батьки запротестували проти такого калічення науки дітей, то їм влада заявила, що треба скасувати навчання українською мовою в першім ступні, тоді, мовляв, усе буде з наукою гаразд. Сама шкільна влада вже давно „покасувала" у Катеринодарі (тепер Краснодар) всі українські вищі школи, як Педаґоґічний Інститут, трудові школи (ґімназії), які там були заведені до большевиків.

Проти українських шкіл агітують учителі, інспектори шкіл, окружні виконавчі комітети і навіть сам комісар освіти Совітської Росії, Луначарський. Коли Луначарський рік тому був на Кубані, то розглянувши справу на місці, авторітетно заявив, що там Українців немає, а є окрема „Кубанська Нація". Після такої заяви похід проти українських шкіл повівся вже отверто і послідовно. Почали замикати українські школи так, що на протязі 1926—1927 учебного року на Чорноморщині закрили всі три на половину українські школи, що там животіли, а на Кубанщині зосталося їх лише 174. Вищого ступня українських шкіл зовсім не було в минулому навчебному році.

Позашкільна освіта ніде не провадиться українською мовою. Хат-читалень українських на всьому північному Кавказі не було зовсім і немає вдіомостей, чи вони тепер там е.

У Ростові виходить одна ґазета українською мовою, що має обслугувати всю 8-міліонову масу українського населення поза межами України, що розсипане в Европейській Росії. В додаток ця ґазета виходить лише завдяки невтомній праці трох ініціяторів, які, почавши видання з 200 передплатників, зуміли у кількадесять разів збільшити тираж ґазети та обходитися без державної дотації.

Цікаве явище. Большевики витрачують значні кошти на підтримку преси на ріжних мовах по всьому світі, також і на українську поза межами Совітської Росії, але в самій Росії українська ґазета для величезної маси населення мусить утримуватися власними коштами та взагалі істнувати лише завдяки приватній ініціятиві.

Між иншим дуже цікаве явище те, що разом з тим всі окружні московські ґазети, які мають матеріяльну та моральну підтримку з боку уряду, партії та всіх орґанів влади, увесь час дають дефіцит.

Взагалі українське населення поза межами України, навіть на таких своїх історичних та етнографічних землях, як на північному Кавказі, не має зовсім забезпечення мінімальних культурних національних потреб, коли в той сам час большевицька влада щедрою рукою розсипає по Радянській Україні ріжні національні райони, плекає національну культуру ріжних чайнаменів, а у Полтаві заводить австрійські (!) школи.

Так то і з большевицького мішка вилазить шило московського імперіялізму та русоцентризму. Ще довго й уперто доведеться боротися українському народови навіть за свої культурні права там, де його давить брутальний чобіт „Расійскаво Ґасударства", хоч і в червоних большевицьких ризах.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРАЦЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ЖІНОК.

Незвичайний розвій машинової індустрії в Злучених Державах а з ним і тріюмф капіталістичної системи спричинив, що також і американські жінки мусіли покинути домові огнища й взятися до наемної праці. Капіталізм не робить ріжниці між мущинами й жінками, бо йому розходиться лише о визискання їх робочої сили. Відколи більшість населення Злучених Держав почала бути залежною від зарібної плати, богато молодих жінок були приневолені піти слідом мущин і продавати свої мускули всякого рода підприемцям. Під теперішню пору майже в кождій американській індустрії є жінки-робітниці, що працюють пересічно від 8—10 годин денно, а часом і більше, дуже часто в невідповідних для їх здоровля умовинах. Працюють вони не лише доти, доки не вийдуть заміж, але часто навіть і тоді, коли вже е замужні і мають діти.

Відповідно до недавної правительственної статистики, в Злучених Державах щоденно іде до праці 8,500,000 жінок, яке то число становить 20 відсотків усеї робітничої армії в краю. Два міліони з половиною з тої жіночої армії занятих є як домова прислуга, два міліони працює по фабриках, 564,000 як бюрові робітниці, 635,000 як учительки, 140,000 як доглядачки хорих, 13,000 працює по бібліотеках, 10,000 як управительки шкіл і професорки, 9,000 як лікарки й 9,000 як письменниці. З правительственних звітів бачимо дальше, що 43 відсотків працюючих жінок се родовиті Американки, 24 відсотків се жінки, що походять з іміґрантських родин, а около 24 відсотків — се іміґрантки, що прибули з ріжних, переважно европейських країв. Решта около 9 відсотків — се Муринки.

Родовиті Американки звичайно працюють по бюрах, школах, банкових конторах, одним словом: занимають усі лучші посади; найтяжшу же й найлихше платну роботу сповняють звичайно іміґрантки й Муринки. Вік працюючих хитається між 25 а 44 роком. До другої ґрупи належать цілком молоді жінки між 20 і 24 роком.

Найбільше болючим питанием, коли говориться про роботу жінок, є заробітна плата. Се питання дотикає не лише жінок, але і мущин, через те, що жінка переважно йде до праці тому, щоби помагати мущині. Тимчасом діється инакше. З одної сторони помагає вона дещо мущині, одначе в більшости шкодить йому. Шкодить же вона йому через те, що обнижає платню мущин.

Федеральне робітниче бюро при американськім міністерстві праці занялося розслідом висоти жіночої заробітної плати. Сей розслід виказав, що рівність щодо політичних прав мущин і жінок не іде в парі з рівністю на економічнім полі. Розслід переведено на разі лише в 14 стейтах. З нього показується, що найбільше заробляють жінки в стейті Род Айленд. Там заробляли вони одначе відповідно до звіту з 1925 року пересічно 16 долярів на тиждень.

Найнизшу робітничу платню мали жінки в стейті Міссісіпі, де вона виносила пересічно 8 долярів і 60 центів на тиждень. Тут належить однак додати, що перевагу між робітницями мають у тім стейті робітниці Муринки.

Сей низький заробіток жінок робітниць оправдують одначе тим, що жінка іде працювати лише на обмежений, звичайно короткий протяг часу, головно по фабриках, та й сій обставині, що від праці жінок лише в меншім степені залежить удержання родини. Се послідне твердження не має майже ніякого оправдання. Від жінки робітниці залежить теж у многих случаях удержання родини, таксамо як і від мущини. З тої причини конечною річю повинно бути домагання, щоби платня за роботу залежала не від пола або раси робітника або робітниці, але від роду їх праці.

Крім сього треба тут зазначити, що у многих стейтах ще досі не переведено в життя законів про найменшу плату жінок. Другою важною справою є обставина, що майже в жаднім стейті нема закона, якийби заборонював нічну працю жінок. Через те дуже часто лучається, що в деяких фабриках уживають до нічної праці жінок.

Павло Дурбак.

СКІЛЬКИ КОШТУЮТЬ НАРОДНІ ПРЕДСТАВНИЦТВА.

Із статистичних зіставлень виходить, що видатки на парляменти на одного мешканця виносять: у Німеччині (одна палата) 13 швайцарських центів, в Італії (дві палати) 13 шв. центів, у Польщі (дві палати) 14 шв. ц., у Прусії (одна палата) 16 шв. ц., в Бельгії (дві палати) 19 шв. ц., в Австрії (дві палати) 25 шв. ц., в Чехословаччині (дві палати) 32 шв. ц., в **Злучених Державах** (дві палати) 41 шв. центів. Що торкається дієт, то статистика виказує, що парляментарист у **Зл. Державах** дістає 3250, у Чехословаччині 765, в Німеччині 742, а в Польщі 542 швайцарських франків. Польща має найменше послів і сенаторів, коли взяти під увагу число населення. В Польщі припадає один посол на 65.000 мешканців, а один сенатор на 261.000 мешканців. Зате примірom у Норвегії один посол припадає на 17.500, а сенатор на 70.000 мешканців.

ЗРІСТ ДОРОЖНЕЧІ В ПОЛЬЩІ.

На жадання професійних союзів головний статистичний уряд у Варшаві опрацював обчислення відносно зросту дорожнечі в Польщі від 1. січня 1925 до листопада 1927 р.

Зріст дорожнечі на протязі того часу виносить 44.7%, — отже, як бачимо, в Польщі іде чимраз до кращого.

В. Кедровський.

1917 РІК.

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1927 р.

(23)

Наближався час, призначений для другого всеукраїнського військового зїзду. По всій одеській окрузі, а разом і одеській залозі, серед Українців військових ішла горячкова підготовка до зїзду. Скликалися в полках, командах, управліннях, тощо, збори, на яких вибиралися делеґати на зїзд, та вироблялись їм накази.

Такі збори відбулися й у нас у скорострільнім учебнім полку. На тих зборах я був одноголосно обібраний делеґатом на зїзд від 940 Українців полку.

З цих зборів глибоко запав мені в душу один характерний для того часу епізод, що характеризував собою настрої чесних і не „іскушонних" в політичній боротьбі, але, на жаль, дуже нечисленних, Росіян.

У скорострільному полку, це я перший раз мого перебування в 1915 році, служив прапорщик Дядов, що був до призову у військо вчителем вищої початкової школи десь в Московщині (здається у Балашові). Він був людиною чесної, прямої натури, демократичного напрямку думок, завжди цілком щирий та отвертий. З перших же часів знайомства з ним ми зійшлися досить близько й [illegible]. Це дало мені можливість вести з ним часто довгі дискусії на тему інтересів української культури, потребу української школи, тощо. Таким чином він дуже зацікавився українською культурою, українською книжкою. Для ознайомлення з мовою я давав йому читати багато українських книжок, що звичайно возив з собою. Між ними були, як пригадую тепер: „Кобзар", твори Коцюбинського, Лесі Українки, Винниченка, Чернявського (Богови невідомому), оповідання Васильченка і инші, а також історія української літератури С. Єфремова.

Спочатку я йому читав сам та пояснював незрозумілі для нього місця та слова, а згодом він уже й почав розуміти, читаючи сам. Не знаю чому, але особливо він дуже захопився оповіданнями Васильченка. Перечитував їх декілька разів, все повторюючи: „Який прекрасний, який барвистий український „язик", аджеж він далеко багатіший й більше мистецький між наш „велікорусскій".

Захопився він так своїм культурницьким українофільством, що завжди серед Москалів був гарячим оборонцем української культури та докучав їм своїми проповідями, необхідности їм ближче ознайомитися зі скарбом української літератури, щоби вони могли зрозуміти психольоґію й „прекрасну душу Українців".

Коли я приїхав знову в полк, я дуже радий був, стрінувши тут знову цього чоловіка. Він був головою ротного комітету одної з рот, що складалася виключно з московського елементу. В часи революції зіставсяся він у своїх українських симпатіях вірний собі. Завдяки його тактові, його розсудливим заходам та великому моральному впливови, в полку була зовсім виключена ворожнеча між українським та московським елементом.

Українські ради та московські совіти працювали кожен виключно серед своїх і не втручалися один до другого, такби мовити, у внутрішні справи. В полку істнували цілком на рівних правах совіти й ради. Були створені на рівних умовах українська та московська бібліотеки, театральні трупи. Всі засоби, що отримувались на культурні справи, ділилися між ними відповідно кількости членів кожної громади. Таким чином життя в полку проходило спокійно й не було помітно ворожнечі між „хахлами" та „кацапами".

Отже коли відбувалися наші збори, скликані з приводу всеукраїнського зїзду, то на них завитав і прапорщик Дядов. Збори уже майже закінчили свою роботу, вибрали делеґата на зїзд і ухвалили йому наказ, коли п. Дядов попросив слова. Голова зборів підпор. Дробницький дав йому слово. Поява Дядова на катедрі була стрінута гучними оплесками, що свідчило, що збори його, Росіянина, цілком розуміють, поважають і щиро, сердечно вітають.

— Товариші! Дозвольте й мені, Москалеви, сказати дватри слова, але я щиро прошу вибачити мені, що я не можу звернутися до вас на рідній вашій прекрасній мові. Од всеї своєї душі приєдную й свій голос до вашого протесту проти заборони вашого національного зїзду. Мені, Москалеви, страшенно соромно робиться, що кращі люди з нашої демократії не можуть зрозуміти ваших цілком природних національних прагнень. Прошу вірити, що широкі маси руського народу, коли вірно будуть поінформовані про істоту вашого національного руху, не поставляться до вас вороже, а протягнуть вам свою братню руку. Вожди московського народу, гадаю, засліплені тепер політично-партійною боротьбою й не розуміють істоти та всеї сили й краси вашого національного відродження. Але я певний, що наш великоруський нарід, народня душа якого своїм здоровим інстинктом безперечно відчує всю правоту ваших домагань не буде йти проти вас. Тому горяче прошу не переносіть свого, цілком зрозумілого гніву проти російського уряду, чи навіть певних великоруських партійно політичних груп, на ввесь руський нарід, бо тоді повстане страшна безпідставна ворожнеча між двома великими братніми народами. Воротьба ця може принести обом народам величезне горе.

Промова його була знову вкрита гучними оплесками.

Так! Тоді не тільки люди його типу, прекрасні, з чутливою душею ідеалісти, гадали, що ті непорозуміння, що почали виникати на початку революції між українським національним рухом і загально-російською революцією, є лише тимчасові непорозуміння, які з переходом революції до нормального еволюційного свого розвитку пройдуть, і між ними установиться дійсне братерство. Жорстоко помилялись ми й чесні Москалі типу п. Дядова.

Дальший хід революції, спроби контрреволюції, позиції еміґрантської російської демократії показали, що ненависть до українського національного визвольного руху з боку всіх верств Росіян є не тимчасове явище. Воно органічне й на стільки глибоке, що найменьші національні права Українці можуть здобути лише упертою крівавою боротьбою проти московського народу, як такого в цілому, а не з окремими його ґрупами.

Погляд на український національний рух і відношення до нього п. Дядова є характерним для невеликої частини московської ідеалістичної інтеліґенції, який був в ті часи, на зорі революції, коли український рух ще не набрав був ясно виразних політичних форм, а перебував лише в обшарі культурних домагань. Згодом почали все ясніше та ясніше вимальовуватися політичні домагання українського народу. Бувши до революції аморфною українська маса почала виявляти все більше й більше ознак політично-національних прагнень і таким чином стала швидкими кроками викристалізовуватися у націю, що уже має певний комплекс властивих як нації, хоч може ще й мінімальних, життевих інтересів. Тоді й нечисленні Москвини типу Дядова не могли відректися від своїх єдинонеділимовських тенденцій, чому зрештою й перейшли до табору ворогів українського національного руху, замкнувши тим вороже коло Москалів проти Українців.

Після першого універсалу Центральної Ради ми вже не могли відшукати серед „русоцентристів" Москалів, захоплених своїм месіянізмом, та великодержавною ідеольоґією, людей, що не боролись би активно проти українського національного руху.

Більше з Дядовим я не бачився, але пізніше мав відомости, що після третього універсалу він був страшенно пригнічений і почав зовсім зимно ставитися до українських культурних змагань, а до політичних домагань цілком негативно.

Безперечно згодом у нього свій московський псевдо-патріотизм взяв перевагу над його українськими симпатіями й він перекинувся в табор, коли не ворогів наших, то у всякому разі тих, що ідейно боролися за врятування „великой Россі" від розвалу.

(Дальше буде)

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Перше українське музичне видавництво. Український Народний Хор „Бандурист“.

Українська пісня це наш скарб. Це загально відома річ. Всі здаємо собі добре з цего справу, але не застановляємося тільки глибше над тим, як ми з цим скарбом поводимося.

Бо скарбом звикли люде дорожити, його пильно стерегти, бо інакше до комори закрадуться злодії, або всякого роду прошені і непрошені гості, а то й вороги, і будуть користати чужим скарбом, як захочуть.

Пристосуймо ті слова до української пісні, а побачимо, яка це гірка правда. Бо не тільки в Европі, але навіть тут в Америці господарять нашим скарбом на міжнароднім і навіть на нашім власнім музичнім ринку чужинці, навіть отверті вороги нашої культури.

І ось тому ми свідками того, що наша пісня і наш танок завойовують навіть Бродвей, але все те йде не на рахунок української культури.

З другого боку ми свідками того, як наше, себто українське громадянство, годують всякою музичною „халтурою“ малоросійського змісту, яка нам не то чести, але прямо ганьбу наносить.

А попри те все відчуває тут кождий, що має якийнебудь контакт з музикою і співом — великий брак вартісної нашої музичної літератури, з якою можна би познайомити молоде українсько-американське покоління. Ходить, тут річ ясна, о такі твори, які репрезентували би в Америці достойно наш музичний скарб. Бо тільки творами можемо захопити й американський світ. А це справа першої ваги.

Все те було тут нераз обговорюване в крузі любителів музики. І от, наслідком тих розговорів повстала в Ню Йорку **Українська Музична Накладня**, яка вже започаткувала свою діяльність **виданням Альбому Українських Народніх Пісень** на скрипку і пяно.

Виданнє те виготовив відомий наш композитор Михайло Гайворонський. В альбом ввійшло 34 найкращих українських народних пісень, з яких деякі являються друком перший раз.

Критичну музичну рецензію напише певно дехто з музиків, а я обмежуся тільки до цего, що повитаю отсе так побажане видавництво і зверну на нього увагу широкого загалу.

Видавництво це заслугує на особливу увагу ще й з того боку, що воно вже навязало звязок з нашими музичними установами на всіх українських землях.

Вже в близькому часі вийдуть нові альбоми української народньої і оригінальної пісні і музики. Будуть там твори не тільки старих композиторів, а ще й найновіших.

Оте видавництво ведуть слідуючі: М. Гайворонський, др. Л. Мишуга, Д. Галичин і М. Сурмач. Їх імена повинні бути свого рода гарантією, що видавництво виявиться зі свого завдання.

В тім самім часі зорганізувався в Ню Йорку Український Хор „Бандурист“, який поставив собі подібні завдання на полі української пісні. Гурток ідейних любителів музики зорганізувався в тій ціли, щоби піднести культурний уровень пісні серед Українців і популяризувати її серед чужинців. Музичний провід хору спочиває в руках відомого диригента п. **Юрія Кириченка**. Хор мав вже нагоду зарепрезентувати себе як найкраще. Надіємося, що в короткім часі він зросте і дасть про себе знати не тільки на українських естрадах, але й на чужих, несучи широко славу української пісні.

Евген Ляхович.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ВЕСТБУРИ, Л. АЙ., Н. Й.

Збірка на потерпівших від повені від товариства ім. Тараса Шевченка, від. 267 У. Н. Союза.

Як то красно переглядати часопис Свободу і місцевости, де находяться відділи У. Н. Союза. В тих місцевостях наш загал єднається й складає свої лепти на Рідний Край та ще других заохочує до єдности й жертв на старокраєві ціли. Денема такого відділу У. Н. Союза, звідтам і нема помочі для Рідного Краю і нема помочі для укр. загалу. Колись і на Вестбурах таксамо було. Але приїхало тут кількох свідомих Українців і заснували відділ У. Н. С. та несуть моральну підмогу Рідному Краєви. На мітингу дня 8. жовтня м. р. секр. товариства Теодор Агрест сказав присутним членам про біду наших братів у Старім Краю, які потерпіли від повені. Присутні члени зложили тоді датки від себе.

Т. Хомик $2.00; по $1.00: Н. Хомик, О. Гладкий, Я. Тимко, Г. Олещук, П. Тешлюк, Дм. Рохман, М. Вільк, Ів. Хоптяний, Ю. Куць, Ів. Агрест, Т. Агрест.

Дальше ухвалено піти за збіркою і зібрано від слідуючих громадян:

По $2.00: П. Лотоцький, М. Рапацький; по $1.00: Я. Ковальчук, Ф. Рибак, М. Гарасимишин, Ф. Кравчук, Ф. Індзуровський, Ів. Бабій, Іл. Дацко, Я. Губирняк, Г. Ковальчук, П. Ковальчук, Ів. Білецький, Ст. Шумський, Г. Мазій, К. Сас, Т. Трач, Ів. Чухніцький, Дм. Гучик, А. Білявський, Г. Андрущенко, Ів. Сташенко, В. Оховський, М. Підгурський, Ів. Куба, М. Марцинюк, Ів. Решотник, Ст. Жук, Ів. Підкамінний, А. Года, Г. Берчук, В. Сойка; по 75 ц.: М. Сторожук, А. Бутрин; по 50 ц.: М. Недошитко, Вітор, Дм. Вилигеса, Розалія Флінта, Г. Обаль, Ст. Скоць, Н. Н.; Л. Года 35 ц.. Разом зібрано $52.35.

Збірку продовжається.

За Уряд Товариства:

Теодор Агрест.

НЮ БРІТЕЙН, КОНН.

На потерпівших від повені.

От. О. Кульматицький зібрав в церкві жертву на потерпівших від повені в сумі $46.45.

З парохіяльної каси висилувано $25.00.

Товариство „Січ“ жертвувало $25.00.

Бр. св. Петра і Павла, відділ 254 У. Н. Союзу, $10.00.

На хрестинах у гр. Ст. Евина зібрано $8.00.

На хрестинах у гр. А. Котика $5.05.

На хрестинах у гр. Ю. Платуша $3.50.

Разом зібрано $123.00.

Гроші вислано через „Обєднанє“.

Іван Сеньцьо, секр. пар.
Юрій Зень, секр. від. 254.

МІНЕАПОЛІС, МІНН.

Жертви на потерпівших від повені, зібрані на срібнім весіллю громадян Манзиїв.

На згаданім весіллю забрав слово гром. П. Федорців і представив присутним гостям страшне положення Українців в Галичині і перевів збірку між гостями на потерпівших від повені. Зібрано $15.50, які переслано до краю через Обєднанє.

Зложили слідуючі по $1.00: П. Дюк, І. Сусорович, І. Павчук, Н. Мандзин, П. Язлюк, М. Сас, М. Максимів, М. Блашкевич, Р. Бачинський, Ів. Бачинський; по 50 ц.: Д. Менюк, П. Федорців, А. Стефанчак, Й. Боролай, І. Шмигановський, А. Проскурняк, Й. Перемибіда, М. Романюк, Т. Квасний, О. Козак, Ів. Гусак.

Разом $15.50.

Жертви відослано до Обєднання.

П. Ф.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Залучаю $126.85 зібрані на потерпівших від повені в Старім Краю.

Пилип Щуцький.

ГЕМТРЕМК, МИШ.

Народній податок від братства св. Михаїла.

Братство св. Михаїла висилає від своїх членів за останній піврік $24.45 і призначує їх на найконечнійші потреби в Рідному Краю. Гроші вислано через Обєднання.

Іван Заблоцький, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ.
Свят сайт.

Марійське Сестрицтво на потерпівших від повені.

Марійське Сестрицтво при церкві Різдва Пресв. Богородиці ухвалило на своїм мітингу дня 5. грудня м. р. виасигнувати зі своєї каси $15.00 на потерпівших від повені в Старім Краю.

Гроші переслано через Обєднання.

Уряд Сестрицтва:
Анна Щурко, предс.;
Павліна Саска, касієрка;
Ксеня Фоца, секретарка.

Посилаю через Обєднання чек на дванацять долярів; гроші призначую на Інвалідів у Старім Краю.

Антін Костів.

МИЛВОКІ, ВИС.

Правду сказавши, то многі наші громадяне і не сподіваються, що дальше від Шикаго, яких 100 миль на північ, могла находитися українська громада, а однак і тут живуть Українці. Наша громада не забуває про допомогу Старому Краєви. На другий день Різдвяних Свят зійшлися наші громадяне до церковної галі, щоби собі взаїмно пожелати веселих свят і щасливого нового року і т. д. При тій нагоді промовив гром. Данило Борис, котрий завізвав присутних, щоби в день Різдва не забувати про дар на Рідну школу в старім краю, котра бореться о своє істнування. Присутні вислухали горячих слів промовця, і по відспіванню церковним хором ім. Стеценка під дириґентурою Д. Доманчука кілька коляд винагородили його не оплесками але жертвами, які зложили: С. Ковтун 2 дол.; по 1 дол.: о. І. Сачук, Д. Борис, П. Маґеровський, П. Стецик, П. Сікорський, С. Доманчук, П. Доста, М. Страдник, О. Раковишин, Ів. Довгун; по 50 ц.: Ів. Березовець, Ів. Орицин, А. Ковтун, М. Кудринський, М. Адамчук, І. Жидик, В. Яремчук, І. Гасек, Б. Рос, І. Зубрицький, П. Фута, Т. Борсук, С. Гірчак, М. Галицький, В. Шутяк; по 25 ц.: Й. Жовнірович, Н. Білінський, Текля Гімла; В. Гірчак 10 ц.

Се правдивий знак патріотизму наших Українців на вільній землі Вашингтона, що не забувають про Рідну Школу, і Сиротинець У. Н. С. і нещасних поводян та про інші народні ціли.

Гроші в сумі $20.25 вислано через Обєднанє на призначене місце.

Іван Березовець.

ШИКАГО, ІЛЛ.

На будову Українського Нар. Дому в селі Колодіївці, скалатського повіту.

Жертвували по 2 дол.: Д. Гайдамака; по 1 дол.: Андрій Савка, І. Кацапир; по 50 ц.: В. Стандар, С. Гасюк, А. Качор, І. Сосновський, М. Білик, М. Смаль, Ю. Бенсел. Разом $7.50. Попередно оголошено $41.00. Разом зібрано $48.50. Гроші вислано до краю через підприємство п. Клима в Шикаго, Ілл. Оплата пересилки коштувала $1.50. Гр. Клим жертвував 50 ц. на туж ціль.

Проситься усіх тих, котрі домагались від мене цеголок на дохід будови Н. Дому в Колодівці, щоби якщо розпродали їх, були ласкаві прислати гроші, а коли не розпродали нехай звернуть цеголки на адресу:

Микола Древніцький,
1750 W. Ohio St.,
Chicago, Ill.

НІКЕЛЬ.

Нікель відкрив Швед Кронстед, але щойно в 1775. році вдалося його відділити від інших складників. Зробив це хемік Берґман. Після нього, щойно богато хеміків досліджувало по черзі хемічні і фізичні прикмети нікльо, його приновлення і можливости топлення. На помисл ніклювання металів впав д-р Ісаак з Бостону. Перші проби ніклювання роблено в 1869. році.

ЯПОНЦІ ПРОТИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.

В Японії досі після японської мови найбільше вживають англійської мови. Згідно з урядовою статистикою в 1926 році було в Японії 3.000 професорів, які в японських школах і заведеннях учили англійської мови. Тепер в Японії повстала реакція проти такого поширеного уживання англійської мови. Професор Сасазакі зорганізував у японським популярнім журналі „Джендаї“ анкету, чи потрібне і чи не шкідне таке поширення англійської мови. Він поставив тут питання: 1) Чи потрібно, щоби наші діти в будучині вчилися англійської мови сім годин тижнево? 2) чи потрібно скоротити це навчання і 3) чи потрібно зівсім закинути навчання англійської мови? Ці питання поставив він передівсім згаданим учителям англійської мови. 1670 учителів прислало відповіди. Вони заступають 300 шкіл де навчання англійської мови, між ними 57 найбільших, які є в Японії. Вони дали таку відповідь: 75 процент відповіло, що потрібно значно зменшити навчання англійської мови; 24 процент відповіло, що треба зівсім закинути навчання англійської мови, а 1 процент відповів, що не треба нічого змінювати у погляді дотеперішнього навчання англійської мови. Цікаво, як на цю анкету відповіли найвизначніші фінансові і торговельні представники Японії. Г. Фукраі, директор „Японського Народнього Банку“ відповів: „Час то дорогоцінна річ. Тому безхосенно є, щоби наші діти гайнували свій час на вивчування мови, якої їм не потрібно буде. Треба економізувати години нашої молодої генерації.“ Дж. Фуджіта, предсідник торговельної палати у Токіо, відповів: „Позволити нашим дітям вчитися англійської мови, це значить безкорисно зуживати їх час і енергію. Хай не гадають, що знання англійської мови потрібне, конечно потрібне у торговельнім життю. Я кермую богатьома великими товариствами, але не роблю ніякої ріжниці між тими, що шукають місця, чи знають, чи не знають англійської мови. Добре є, коли ті, що кермують якимсь підприємством, знають англійську мову, але зайве є, щоби тою мовою говорили звичайні урядовці. Після тої кампанії професора Сасазакі правдоподібне є, що небавом навчання англійської мови в японських школах зменшать до трьох годин тижнево.

ВІРНІ ЗВІРЯТА.

Мати, що йде в огонь за своїми дітьми. — Вдова, вірна аж до смерти.

Із звіринної психольоґії найцікавіші є уступи про їх радощі й болі. Йосиф Дельмонт, що як ловець і дослідник прошибав праліси всіх закутин світа, оповідає цікавий факт, що звірята, які живуть близько людей, легше позбуваються смутку, ніж дикі звірята, тому що мають більше причин до смутку. Відвагу, і то велику, получену з материнською любовю, мають одначе і домашні звірята. Треба признати, що найшлося би лише небогато матерей, настільки відважних, що зважилися би з горіючої хати рятувати свою дитину. Але у котів обсервовано це часто. Дехто скаже, що звірята не знають, що це таке небезпека, в яку кидаються. Одначе Дельмонт твердить, що з богатьох примірів треба думати інакше. Одну пригоду про це оповідає з власного досвіду. Він був раз літом у самітнім заїзнім домі при гірській дорозі. Раз у ночі вибухла у стодолі пожежа. Домашня кітка мала на підрі стодоли чотири котятка. Побігла, заки ще огонь не дуже поширився, і винесла у зубах одно своє молоде; вернула й зараз принесла друге. Тоді вже вернулася з обсмаленим волоссям. Коли несла третє котятко, мала вже на тілі великі попарення. Коршмарка не хотіла вже пустити кітки, але звіря вирвалося їй з рук і втекло до вогню, та там загинуло.

Кітки також пливуть за своїми котятками. Було це так. В одній коршмі в Провіденс (Ровд Айленд) мала кітка шість котят. Коршмар хотів чотири втопити. Вкинув їх у мішок і пішов із ними до ріки. Стара кітка, мявкаючи сильно, побігла за ним. Коршмар дуже счудувався, коли нараз побачив, що кітка пливе по воді за своїми котятками; кинулася в прудку воду, схопила мішок у зуби і витягла його на беріг. — Підчас пожежі якоїсь загороди під Віднем коза вдерлася до горіючої стайні і винесла своє козеня в небезпеці огню.

У звірят можемо також бачити подружу вірність. Дельмонт розказує про смуток одної орангутанихи по смерти орангутана, який згинув у зьвіринецькій клітці. Малпа сиділа перед кліткою і намагалася витягнути неживого орангутана. Вистріл відігнав її. Відчинили клітку, Малпа дивилася на все зі скали. Мертвого орангутана замкнули в клітці, розбиті двері направлено, а западаючі двері направлено також, щоби в тій хвилі, як самиця ввійшла би до середини, двері за нею засхочили. Ледви нові двері відладилися, малпа збіла зі скали і не отягаючись влізла до клітки. Свідаючі двері замкнулися. А це ця добича принесла мало щастя. Вдова сумувала в повному того слова значінні. Мусіли забрати мертвого орангутана. Малпа не їла, а сиділа в більшій клітці, яку їй зробили. Дали їй нового орангутана. Зараз стала битися і покусала страшно самця. З мертвого орангутана здерли шкіру, прибрали її і поклали засмученій вдові до клітки. Сиділа в самім кутку й раз у раз притягала шкіру до себе. Цікаво було глядіти на те, як гладила на чорногіднуюу шкіру, крутилася наче бішена. Притягнула шкіру, притисла до себе, брала в лапи і нюхала. При цьому ворушила устами, начеб говорила щось до себе. Потім випрямилася і знову поводилася наче не своя. Взяла знову шкіру, притисла до себе і знову поклала її на землі та качалася по ній. Вкінці закинула собі на плечі шкіру і загорнулася в неї. На другий день рано найшли малпу неживу на шкірі її неживого чоловіка.

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

за місяць грудень 1927 року.

ВІДДІЛ 220.

Бр. св. Петра і Павла в Шікаго, Іл.

Жертви з каси відділу, від части членів і з пушок проголошено.

Дрібні жертви з пушок	$3.00
Разом	$3.00

ВІДДІЛ 230.

Бр. св. Івана Хрестителя в Юнгставн, О.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.

Дїслано від членів	$43.00
Дрібні жертви з пушок	14.0
Разом	$57.0
Присташ Юрій	$2.0
Гавриш Іван	2.0
Павловський Іван	2.0
Сухий Ілько	2.0
Мош Стефан	2.0
Біляк Йосиф	2.0
Баган Іван	2.0
Сетник Василь	2.0
Крупа Василь	2.0
Лисоганич Михайло	1.0
Іваськів Іван	1.0
Мигаль Іван	1.0
Шинкельський Теодор	1.0
Левко Петро	1.0
Кохан Василь	1.0
Дробуш Василь	1.0
Лісків Кіндрат	1.0
Сулико Микола	1.0
Бойчук Йосиф	1.0
Олійник Петро	1.0
Глеханич Теодор	1.0
Слюсарчик Іван	1.0
Лукко Петро	1.0
Гнатишак Іван	1.0
Кавцур Гриць	1.0
Мисливий Іван	1.0
Федорович Ілько	1.0
Сандь Ілько	1.00
Дубінський Петро	1.00
Гущак Яцко	1.00
Ядлик Іван	1.00
Липчинський Теодор	1.00
Стенкович Стефан	1.00
Венгжин Марія	1.00

ВІДДІЛ 236.

Тов. Вільна Україна в Сейр, Па.

Жертви з каси відділу, від части членів і з представлення проголошено.

Дїслано від членів	$18.0
Разом	$18.0
Присліпський Максим	$1.0
Бабій Юстина	1.00
Баль Стефан	1.00
Шикульський Іван	1.00
Ханас Микола	1.00
Кулинич Олекса	1.00
Бабій Микола	1.00
Присліпський Семен	1.00
Тижкун Іван	1.00
Вороблецький Мартин	1.00
Вовчанський Василь	1.00
Заборний Микола	1.00
Кузик Йосиф	1.00
Присліпська Ева	1.00
Багнюк Андрій	1.00
Федчак Юрій	1.00
Присліпський Михайло	1.00
Присліпський Микола	1.00

ВІДДІЛ 239.

Бр. св. Юрія в Филаделфії, Па.

Жертви з каси відділу, від части членів і від не членів проголошено.

Дїслано від членів	$37.00
Дрібні жертви з пушок	5.22
Від не членів	28.35
Разом	$70.57
Бучковський Михайло	$5.00
Гринь Григорій	1.00
Лиховів Михайло	1.00
Мокрицький Петро	1.00
Муха Григорій	1.00
Шкоїчний Микола	2.00
Процко Іван	1.00
Петришин Михайло	2.00
Вавріх Іван	1.00
Шапран Павло	1.00
Дейовий Іван	1.00
Карашек Іван	7.00
Солко Андрій	1.00
Скорупник Микола	1.00
Черкас Михайло	5.50
Селишин Василь	2.00
Бойко Іван	1.00
Борнік Лука	1.00
Драган Теодор	1.00
Оліщук Стефан	50

ВІДДІЛ 245.

Бр. ім. Богдана Хмельницького в Трентон, Н. Дж.

Жертви з каси відділу, від части членів, з пушок і від не членів проголошено.

Дїслано від членів	$1.00
Разом	$1.00
Браток Іван	$1.00

ВІДДІЛ 253.

Тов. ім. Івана Франка в Лудлов, Масс.

Жертви з каси відділу, від части членів, з пушок, від парафії, від не членів і з хрестин проголошено.

Дїслано від членів	$11.50
Дрібні жертви з пушок	13.10
Разом	$24.60
Андрусяк Іван	$ .50
Гнатів Ілько	50
Яців Петро	50
[illegible] Юрій	50
Павлів Петро	50
Притула Іван	50
Сорочак Михайло	50
Кулик Дмитро	50
Коваль Григорій	50
[illegible] Андрій	50
[illegible] Петро	50
[illegible] Василь	50
[illegible] Михайло	50
[illegible] Макарій	50
[illegible] Йосиф	1.00
[illegible] Теодор	50
Зерник Теодор	50
[illegible]	50
[illegible] Дмитро	50
[illegible] Іван	50
[illegible] Михайло	50
[illegible]	50

ВІДДІЛ 261.

Бр. св. Йосафата в Фар Рокавей, Н. Й.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.

Дїслано з каси відділу	$10.50
Дїслано від членів	11.00
Збірка з колядок	10.50
[illegible] з пікніку	3.00
Разом	$35.00

Дмитрів Василь	$1.00
Кишнюк Йосиф	1.00
Микитин Іван	1.00
Чолій Василь	1.00
Шуст Дмитро	1.00
Бойко Михайло	1.00
Дмитришин Дмитро	1.00
Кужда Йосиф	1.00
Жук Петро	1.00
Капій Дмитро	1.00
Левко Андрій	1.00

ВІДДІЛ 266.

Тов. ім. Івана Франка в Амстердам, Н. Й.

Жертви з каси відділу, від части членів і з балю проголошено.

Дїслано від членів	$13.00
Дрібні жертви з пушок	6.04
Разом	$19.04
Бодак Григорій	$1.00
Бодак Данило	1.00
Дворянин Петро	1.00
Федишин Стефан	1.00
Федишин Ева	1.00
Федишин Йосиф	1.00
Сулик Анна	1.00
Квас Михайло	1.00
Ковлянка Василь	1.00
Коропіта Михайло	1.00
Ференц Григорій	1.00
Лемішка Петро	1.00
Макаровський Іван	1.00

ВІДДІЛ 279.

Бр. св. Йосафата в Зейнсвил, О.

Жертва з каси відділу	$—
Жертви від части членів проголошено.	
Дїслано від членів	$3.00
Разом	$3.00
Житвицький Стефан	$1.00
Морозовський Танас	1.00
Левицький Онуфрій	50
Самборський Ілько	50

ВІДДІЛ 283.

Тов. Запорожська Січ в Обурн, Н.Й.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.

Дїслано від членів	$11.50
Разом	$11.50
Рейнека Марко	$1.00
Гринькін Онуфрій	2.00
Ковацький Михайло	1.00
Леськів Петро	1.00
Мригуд Семен	1.00
Зингурський Константин	1.00
Щербій Іван	1.00
Вінцентій Іван	50
Єднак Василь	1.00
Чорній Іван	1.00
Земляк Захарій	1.00

ВІДДІЛ 312.

Тов. Просвіта в Плейнфілд, Н. Дж.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.

Дїслано від члена	$1.00
Разом	$1.00
Полегонький Ісидор	$1.00

ВІДДІЛ 324.

Тов. Мир в Филаделфії, Па.

Жертви з каси відділу, від части членів і з концерту проголошено.

Дїслано від членів	$18.00
Разом	$18.00
о. Строцький Ярослав	$2.00
Олійник Василь	2.00
Бандуровський Василь	2.00
Слободзян Андрій	1.00
Мотлюк Іван	1.00
Гелета Михайло	1.00
Липко Стефан	1.00
Метельський Антін	1.00
Хрупалик Марія	1.00
Пришляк Михайло	1.00
Гальчук Василь	1.00
Вурак Микола	1.00
Заболотний Теодор	1.00
Семенюк Петро	1.00
Кострубяк Константин	1.00

ВІДДІЛ 331.

Тов. ім. Стефана Мельничука в Мілвіл, Н. Дж.

Жертва з каси відділу	$—
Жертви від части членів і дохід з балю проголошено.	
Дїслано дрібні жертви з пушок	$8.08
Разом	$8.08

ВІДДІЛ 336.

Тов. Сокіл в Клівленд, О.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.

Дїслано жертви, зібрані при забаві в домі члена	$12.50
Разом	$12.50

ВІДДІЛ 344.

Бр. св. Николая в Бавнд Брук, Н. Дж.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.

Дїслано від членів	$26.00
Дрібні жертви з пушок	1.66
Разом	$27.66
Гусак Павло	$1.00
Левкович Павло	1.00
Левкович Марія	1.00
Пелещук Петро	4.00
Мотика Катерина	1.00
Песик Михайло	1.00
Резнік Марія	1.0
Когут Павло (стар.)	1.0
Когут Юлія	1.0
Присташ Єлисавета	1.0
Присташ Теодор	1.0
Когут Іван	1.0
Покитар Іван	1.0
Покитар Антонія	1.0
Резнік Яків	1.0
Камер Іван	1.0
Мотика Андрій	1.0
Кухарська Марія	1.0
Гриска Іван	5
Мотика Іван	1.0
Когут Павло	1.0
Когут Марія	1.0
Пирурвич Стефан	5
Гусак Текля	1.0
Притула Ксенька	1.0
Притула Анна	1.0
Сипа Тимко	1.0

ВІДДІЛ 351.

Бр. Пресв. Богородиці в Найегер Фолс, Н. Й.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.

Дїслано від членів	$8.0
Разом	$8.0
Борак Іван	$1.0
Гупайло Михайло	1.0
Кисіль Данило	1.0
Удут Тимофтей	1.0
Якусь Артим	1.00
Кисіль Михайло	1.00
Мартинишин Іларій	1.00
Стецяк Іван	1.00

ВІДДІЛ 361.

Тов. Дністер в Ню Йорку, Н. Й.

Жертва з каси відділу	$100.00
Жертви від части членів	146.00
Разом	$246.00
Загаєвич Василь	$10.00
Яцишин Григорій	5.00
Лазута Василь	3.00
Першин Іван	3.00
Процишин Андрій	3.00
Ніський Михайло	2.00
Видняк Григорій	2.00
Прохорович Григорій	2.00
Свитак Андрій	2.00
Стефанишин Михайло	2.00
Вигнанець Василь	2.00
Брездин Василь	1.00
Балас Онуфрій	1.00
Білик Василь	1.00
Боднар Михайло	1.00
Божигора Василь	1.00
Бойко Петро	1.00
Бойко Іван	1.00
Брусак Осип	1.00
Галичин Іван	1.00
Гладкий Микола	1.00
Гузар Ілія	1.00
Гулька Теодор	1.00
Гулька Пилип	1.00
Герич Василь	1.00
Гаврис Павло	1.00
Дубик Прокіп	1.00
Деркач Стефан	1.00
Дідух Тимко	1.00
Дацко Кирило	1.00
Жигайло Стефан	1.00
Зборовський Іван	1.00
Кур Іван	1.00
Коваль Павло	1.00
Коцан Петро	1.00
Костишин Дмитро	1.00
Коцюбинський Василь	1.00
Кикіж Йосиф	1.00
Литвинишин Пилип	1.00
Мілещук Тимко	1.00
Матусів Петро	1.00
Осадчак Олекса	1.00
Озеранець Володимир	1.00
Озеранець Анна	1.00
Никифорчин Михайло	1.00
Никифорчин Марія	1.00
Піцушко Тимко	1.00
Прудиус Теодор	1.00
Паньчишин Микола	1.00
Петрівський Петро	1.00
Першин Стефан	1.00
Рокицький Дмитро	1.00
Рудий Іван	1.00
Сокач Іван	1.00
Скиба Петро	1.00
Семків Кирило	1.00
Тураш Іван	1.00
Троян Василь	1.00
Троян Павліна	1.00
Фаранчак Андрій	1.00
Федорик Василь	1.00
Чарнецький Панько	1.00
Чотаринський Василь	1.00
Шуленда Дмитро	1.00
Швець Дмитро	1.00
Шуст Микола	1.00
Шевців Микола	1.00
Юшкевич Микола	1.00
Явний Максим	1.00
Яловега Стефан	1.00
Залужний Стефан	1.00
Вересюк Теодор	1.00
Білецький Евген	1.00
Савчук Стефан	1.00
Дацко Іван	1.00
Йосик Тимко	1.00
Дольний Микола	1.00
Чарнецький Теодор	1.00
Ставчанський Мафтей	1.00
Лемко Данило	1.00
Мороз Федор	1.00
Венгжин Лука	1.00
Сидор Петро	1.00
Василишин Микола	1.00
Литвин Михайло	1.00
Кольба Данило	1.00
Мельник Михайло	1.00
Добрянський Іван	1.00
Іванишин Михайло	1.00
Косиленчук Ілія	1.00
Андрусяк Олекса	1.00
Букса Гнат	1.00
Будзяк Юрко	1.00
Ващук Сава	1.00
Вишневецький Евстахія	1.00
Вовк Олекса	1.00
Гладкий Петро	1.00
Гриб Микола	1.00
Гупало Ілія	1.00
Гуцалюк Михайло	1.00
Гула Микита	1.00
Дембіцький Стефан	1.00
Животко Теодор	1.00
Кавецький Йосиф	1.00
Крешкевич Андрій	1.00
Крупник Григорій	1.00
Колиба Дмитро	1.00
Мисак Стефан	1.00
Олексів Михайло	1.00
Олексів Олекса	1.00
Пасічник Антін	1.00
Пастернак Павло	1.00
Наутольник Григорій	1.00
Репета Павло	1.00
Романишин Олекса	1.00
Савіцький Гарасим	1.00
Савіцький Дмитро	1.00
Савка Йосиф	1.00
Захур Онуфрій	1.00
Засілик Михайло	1.00
Добрянський Микола	1.00

ВІДДІЛ 362.

Тов. Просвіта в Брістол, Па.

Дїслано дрібні жертви з пушок	$3.50
Від не членів	8.00
Разом	$11.50

ВІДДІЛ 368.

Тов. Запорожська Січ в Олеан, Н. Й.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.

Дїслано від членів	$10.50
Разом	$10.50
Пшанець Іван	$1.00
[illegible] Іван	1.00
Ілюк Андрій	1.00
Гупишин Олекса	1.00
Ільнишин Петро	1.00
[illegible]еник Михайло	1.00
[illegible]вердюк Йосиф	1.00
Гупишин Михайло	1.00
Пдскальний Гаврило	1.00
Пдскальна Марія	50
Гупишин Стефан	50
Пшанець Дмитро	50

(Дальше буде).

Народе, встань! Двигнися, гей лявіна
І грянь собою, щоб озвались гори!
Нехай зірветься в бій ціла Вкраїна
І скине пута немочі й покори.

П. Карманський.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорожська Січ, від. 206, подає до відома членам, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, дня 5. лютого, в годині 1:30 пополудни в гали парохіяльній на Блекстон ул. Уряд просить усіх членів місцевих і позамісцевих прибути на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Також пригадується тим членам, котрі ще не зложили своєї жертви на Сиротинець за 1927 рік, щоби були ласкаві зложити на сім мітінґу. Довгуючих членів взивається вирівнати свої залеглости. — Лука Коновицький, предс.; Ол. Косюк, кас.; Петро Гук, фін. секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 96, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 5. лютого в год. 2-ій попол., в гали церковній 7 Carson St. Кождий член повинен бути на мітінґу, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Буде мо приймати нових членів без вступного, тому хто ще не належить до нашої організації має добру нагоду вступити в члени. — Ів. Войтович, предс.; Ст. Войтович, кас.; Дмитро Василик, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Тов. Вільні Козаки, від. 116, повідомляє своїх членів і члениць, що уряд на 1928 рік зістав вибраний як слідує: Олекса Петришин, предс.; Михайло Скурняк, заст.; Йосиф Паславський, кас.; Павло Стадник, фін. секр.; Ігнатій Івашків, Михайло Сеньків і Григорій Ремегар, контр. комісія; Мих. Шевців і Мих. Думанський мол., опікуни корних для мущин; Каролина Паславська і Анна Шевців, для женщин. Місячні мітінґи будуть відбуватись в кожду неділю по 1-шім. Слідуючий мітінґ відбудеться дня 5. лютого під ч. 839 So. Broad в годині 2-ій попол. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх залеглостий, будуть суспендовані без дальшого повідомлення. Нових членів будемо принимати без вступного. Не забувайте на Сиротинець У. Н. Союза. — Олекса Петришин, предс.; Йосиф Паславський, кас.; Павло Стадник, фін. секр.

ЙОРКВІЛ, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 77, повідомляє усіх своїх членів, що на річнім мітінґу 15. січня вибрано слідуючий уряд на 1928 рік. Теодор Фільц, предс.; Евстахій Яремцьо, заст.; Никола Зарічний, секр.; Ст. Маличівський, заст.; Михайло Мурин, кас.; Мих. Йоган, заст.; Василь Яцейко, Йосиф Ясевич, контр. комісія; Сем Місько, Йосиф Зоць, дозорці хорих; Антін Місько, дверник. Мітінґи мають відбуватись в третю неділю в місяці, в майнерській гали, точно в год. 10-ій перед полуднем. — Адреса секр. Nicholas Zaricny, P. O. Box 190, Yorkville, O.

ДЖАНСТАВН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 300, повідомляє віх місцевих і позамісцевих членів, що на річнім мітінґу дня 22. січня вибрано слідуючий уряд: Йосиф Борсук, предс.; Василь Олексюк, кас.; Яким Яцинич, секретар, (521 Maple Ave., Johnstown, Pa.). Нововибраний уряд повідомляє, що кождий член мусить вирівнати свої залеглости в місяцю лютім, в противнім разі буде суспендований. Кождий член мусить виповнити свої вкладки на Сиротинець за 1927 рік. — Йосиф Борсук, предс.; Василь Олексюк, кас.; Яким Яцинич, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 301, вибрало отсих урядників на 1928 рік: К. Січевський, предс.; Л. Доманьчук, заст.; Я. Новосад, фін. секр.; П. Підлісний, рек. секр.; А. Семчук, касієр; Н. Николишин, І. Шевчук і Л. Куєчр, контрольори; С. Кришталь, П. Зарубій і Н. Древницький, надз. хорих; А. Козира і Г. Дацьків, прапорщики.

ЗІ СПОРТУ.

Нова побіда Ол. Гаркавенка.

В суботу вечером, 28. січня, відбувалися в „Менгеттен Касіно" боротьби пятьох пар атлетів-борців. Мимо, неприятливої погоди й сніжної заверухи зібралось у великій салі Касина около 4000 осіб.

У першій парі, що боролась на сцені, виступав Джек Одела і Поляк Роґатський. Ся боротьба, яка тревала 30 мінут, закінчилась нерішеною.

Слідуючою парою, що виступала на сцені, був Еспанець Домінгос і Ірляндець Нед Макар. По 28-мінутовій боротьбі Еспанець вийшов побідником, а еспанська публика з одушевленням оплескувала побіду свого земляка.

Третьою парою, яка виступила до боротьби, був звісний український борець-атлет Олександер Гаркавенко, який боровся з жидівським борцем, Еби Капланом. Саму появу українського борця повитала публика голосними оплесками. Гаркавенко важить тепер 238 фунтів; давніше важив він 310 фунтів, але морські купелі помогли йому стратити дещо на вазі. Противником Гаркавенка був молодий жидівський борець Еби Каплан, який важить 225 фунтів. Каплан з початку боротьби виявляв богато зручности, так, що Гаркавенко кілька разів находився в дуже небезпечнім положенню, коли його противник тиснув йому руку. Однак ніяка зручність противника не всилі зломити природної сили українського борця. По 21-мінутовій боротьбі Гаркавенко положив Каплана на обі лопатки улюбленим своїм способом т. зв. млинком, після трох перевернень його через голову. Каплан зійшов з арени цілком одурманений. Голосними оплесками повитала публика побіду українського борця.

ВІДОЗВА

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН СЕЛА ПІДМАНАСТИР, БОБРЕЦЬКОГО ПОВІТУ, ЩО ЖИВУТЬ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Дорогі Односельчане! — Повертаючи зі Старого Краю до Злучених Держав, привіз я лист від наших земляків з села Підманастир, бобрецького повіту, у якім вони просять нас о запомогу на будову нового Народного Дому читальні Просвіти в Підманастирі, щоби помогти нашим землякам. — Заснували ми в Ню Йорку тимчасовий комітет для збірки жертв, до якого війшли: Іван Люзняк, Іван Кравець і Кость Серафинюк.

Збірка розпочалася. Жертвували по 20 долярів слідуючі громадяне: І. Люзняк, І. Кравець, А. Скробацька, І. Гарасимців; по 10 долярів: К. Серафинюк, М. Струсь, Д. Захарко, П. Макушак, Т. Павлос; по 5 долярів: Н. Василишин, Н. Врублевська, І. Іванчук; по доляреви: З. Гевко. Разом $146. З того пішло один доляр на пересилку а $145 вислано до краю на руки Яцка Думина в Підманастирі.

Хтоби хотів зложити свою жертву, може її впрост післати на руки комітетового Яцка Думина в Підманастирі, або на понизше подану адресу тутешніх комітетових:

John Luznak
33 First Ave., New York, N. Y.
John Krawec
423 E. 17 St., New York, N. Y.

Всім жертводавцям складаєм щиру подяку.

МУШЛЯ, ЩО СКАЧЕ.

Всі мушлі лише з великим трудом можуть порушатися. Зате майже в усіх морях живе т. зв. серцевата мушля (Кардіум), що дивно порушається. При помочі сильної ноги, зігненої в виді коліна, може високо скакати, нечайно випростувавши цю ногу. На острові Джаві жиє така мушля, що скаче чотири рази висше, як довжина її тіла.

Дописи.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Тов. „Дністер", від. 361 У. Н. Союза, подає до відома всім місцевим і позамісцевим членам, що річний мітінґ відбувся дня 31-го грудня, на котрім зістав вибраний слідуючий уряд на 1928 рік: Предс. Ілія Гузар, міст. предс. Павло Гаврис, Михайло Гуцалюк, фін. секр.; Мих. Никифорчин, рек. секр.; Михайло Олексів, касієр, Михайло Боднар заст. касієра, Онуфер Балас. Контрольна Комісія, Петро Бойко, Теофіль Качмар, Дмитро Рокицький. Опікуни хорих, Никола Юськевич, Микита Гула, Никола Добранський, Василь Артус, Стефан Савчук, Тросисін, Максим Савіцький, Василь Шільник, Андрій Ференчак. Господар салі, Андрій Свитак, заступець госп. салі Василь Савіцький. Хоружні, Іван Зборовський, Гарасим Витник. Бібліотекарі, Прокіп Паньчишин, Гарасим Савіцький.

Загальний прихід Тов. „Дністер", від. 361 У. Н. Союза за 1927 рік:

Членські вкладки до У. Н. С.	$2,666.31
Членські вкладки до Тов.	1,482.63
Діточі вкладки до М. С.	195.25
На Сиротинець У. Н. С.	107.00
Нар. фонд Товариства	238.60
Тов. підприємства (тікети)	2,373.65
За статут і відзнаки Тов.	288.50
Процент від грошей з банку	201.16
Жертви (дрібні збірки)	80.25
Коляда (Школа в Ню Йорку і Галичині)	205.00
Сплати позичок	103.17
З годинника	118.50
За фотографії Товариства	94.00
Асекурація з двох пікніків	1,000.00
За тікети (на нар. свята)	178.75
Календарі У. Н. Союза	54.00
На потерпівших від повені в Сх. Галичині	393.00
Чл. грамота У. Н. С.	25
Готівка з попеpед. року	31.33
Бонд касієра	250.00
Інші	2.00
Разом	$10,063.32

Загальний розхід:

Розмет до У. Н. Союза	$2,811.92
Розмет до У. Мол. Союза	191.00
Бенефіт для членів	1,230.00
Підприємства товариства	1,987.72
Друки і оголошення	223.13
Кореспонденція товариства	44.11
Запомога для членів тов.	85.00
Запомога для студента	43.36
Годинник	53.00
За тікети на нар. свята	281.25
Гірлянда для членів	200.00
Мітінгова саля	148.00
Забавки для дітей	46.00
Чартер Товариства	98.25
Відзнаки Тов.	206.96
На Укр. Школу в Н. Й.	97.50
На укр. іміґр. на Кубі	74.47
Фотографія Тов.	150.00
На потерпівших від повені в Сх. Галичині	739.00
Завдаток на пікнік на 3-го червня 1928 р.	107.60
За календарі У. Н. С.	38.10
Урядові книжки Тов.	63.70
Платня уряду Тов.	50.00
На Сиротинець У. Н. С.	246.00
Разом	$9,216.07

Загальний стан каси Тов. „Дністер" з кінцем міс. грудня 1927 року і ульоковане грошей Товариства:

Metropolitan Saving Bank	$2,748.01
На шерах У. Н. Дому	1,260.00
На бондах У. Н. Дому	150.00
На шерах Зем. Банку у Львові	125.00
Позичка на членах	464.19
Завдаток на Пікнік на 3. червня 1928 р.	107.60
Готівка в касі Тов.	274.67
Разом	$5,129.47

Тов. „Дністер" числить членів з днем 31. грудня 1927 р.

Мущин	294
Женщин	49
Дітей	69
Разом	412

ЗА УРЯД ТОВ. ДНІСТЕР:

Ілія Гузар, голова; М. Никифорчин, фін. секр.; Мих. Олексів, рек. секр.; Мих. Боднар, кас.; Петро Бойко, Теофіль Качмар і Дм. Рокицький, контр.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ НА БУДОВУ НАРОДНЬОГО ДОМУ В СЕЛІ ШИЛАХ, ЗБАРАСЬКОГО ПОВІТУ, ЗЛОЖЕНІ НА РУКИ МІСЦЕВОГО КОМІТЕТУ В НЮ ЙОРКУ.

А. Модний 15.00, В. Малішевський 15.00, С. Багрій 15.00, М. Іщук 10.00, О. Цимбалістий 10.00, Г. Притула 10.00, П. Гудима 10.00, П. Козловський 10.00, М. Кравчук 10.00, М. Пашкевич 5.00, В. Кравчук 5.00, Г. Модний 5.00, Р. Ружила 5.00, І. Кравчук 5.00, Ю. Модний 5.00, О. Ґвязда 5.00, М. Саміла 5.00, К. Сенишин 5.00, Ф. Пошпур 5.00, Маланка Підкова 5.00, П. Ружила 5.00, К. Багрій 5.00, Д. Кушнір 5.00, Анна Телятинська 5.00, Текля Антонюк 5.00, І. Поліщук 5.00, Г. Антонюк (Іванів) 5.00, О. Чичота (Гликів) 5.00, І. Пятковський 3.00, Д. Пошпур 3.00, Л. Сирота 2.00, Т. Кулявець 2.00, Ю. Шеремета 1.00, Ф. Чичота 1.00, процент в банку 1.25. — Разом $213.25.

З того вислано на руки Семена Чичоти (Василевого), голови комітету в Шилах 10 січня 1928 через National Newark and Esex Banking Co. $210. Оплата $3.21. Попередно вислав комітет з Ню Йорку $220. Разом вислано $430.

За комітет:

Олекса Кравчук,
Дмитро Кушнір,
Анна Телятинська.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОКЛИК!

Просяться всіх дяко-учителів прислати свої адреси. Добре буде прислати готову заадресовану до себе коверту і прислати на адресу: 23-5

THEO. KASKIW,
600 High Street, Newark, N. J.

БУЧЕРНЯ на продаж, продається по причині слабости, рент всього $28.00, русько-польська дільниця. Ціна $1500, дохід гарантований. Голоситися до нотара 23-5

В. КРУГЛЯКА,
151 Avenue A, New York City
Tel. Algonquin 9128.

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРНЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН

бизнес добре вироблений і в добрім положенню, поверх 600 дол. тижневого торгу. Ціна після умови. Голоситися до бюра 20-5

С. КОВБАСНЮКА
277 E. 10th St., New York, N. Y.
(Bet. Ave. A & 1st Ave.)